

Катерина Кузьма

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник: Галина Лещук
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК УМОВА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Постановка проблеми. Явище булінгу часто існує в закладах загальної освіти, але цю проблему часто ігнорують і не надають необхідної значимості [4]. Соціальна педагогіка зараз прагне мінімізувати вплив булінгу та оптимізувати вирішення даної проблематики в навчальних закладах.

В сучасному світі дуже складно добиватись бажаного та впевнено йти до цілей через надмірну суспільну конкуренцію. Вірогідність того, що студенти, які незважаючи ні на що, прямують лише вперед зосереджуючись на отриманні омріяного результату дуже низька, тому академічна доброчесність серед студентів – велика цінність. Через велику кількість інформаційно-технологічних засобів студентам важко зосереджуватись на власні знання та зусилля. Таким чином, студентам оперативніше та легше звернутись за допомогою до різних інформаційних джерел.

Виклад основного матеріалу. Однією із поширених форм насильства у дитячому середовищі є булінг. Булінг у перекладі з англійської: хуліганити, грубіянити. Визначається, як утиск, цькування, дискримінація. Це тривалий процес свідомого жорстокого ставлення (фізичного і психічного) з боку дитини або групи дітей до іншої дитини або дітей.

Насамперед, булінг – це явище, яке несе за собою дії жорстокого, фізичного характеру. Якщо говорити про академічну доброчесність, то

булінг може переважати в двох випадках: не дотримання академічної доброчесності та зловживання нею.

Булінг спричиняє психологічні травми жертви насильства. Також наслідками булінгу можуть бути: депресія, суїцид, невроз, селфхарм. Це вид насильства, коли людина (або група людей) нападає, або погрожує іншому, слабшій фізично та морально людині (або групі осіб). Зараз дане явище набуло соціальний, психологічний характер і стало сталим терміном для психологів, педагогів, соціальних працівників, адвокатів.

Важливо, бути не лише небайдужими до даної проблеми, а й компетентними, щоб допомогти вирішити, як вийти без наслідків і провокаційних дій з таких ситуацій.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час викладання та впровадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання або наукових досягнень [3].

Педагоги та батьки вихованців повинні усвідомлювати те, що вони несуть відповідальність за дотримання академічної доброчесності учнів. Також формувати сприятливе академічне середовище для забезпечення якісного проведення освітнього процесу.

Академічна доброчесність складається з вагомих для неї чинників: чесність, прозорість, законність, взаємоповага, ввічливість, справедливість, відповідальність та толерантність.

Для того, щоб учасник освітнього процесу не був жертвою булінгу, через недотримання академічної доброчесності, він повинен дотримуватися таких принципів [2]:

- *автономність*. Учень/студент повинен розуміти, що важливо висвітлювати свої істинні знання та старання. Своя суб'єктивна думка більше цінується, ніж переказ інформації знайденої в Інтернеті.

- *відповідальність та усвідомленість за власні знання та об'єктивне оцінювання*. Важливо учаснику освітнього процесу бути емоційно зрілим, щоб з розумінням віднести до об'єктивного оцінювання.

- *толерантність та взаємоповага*. Учень/студент, незважаючи на мету здобуття знань в закладі, також має розуміти, що суспільна думка та підтримка до оточуючих – це дуже важливо. Соціальні стосунки вагомо

впливають на освітній процес і це може бути перешкодою безпосереднього засвоєння навчального матеріалу.

- *компетентність в законах.* Дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України.

- *запобігання корупції.* Негативне явище, яке карається законом, та є руйнівним чинником справедливого та об'єктивного оцінювання учнів/студентів.

- *вміння користуватися джерелами.* Правильно залишати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей та дотримання норм про авторські права.

- *чесність та прозорість.* Надання правдивої інформації про результати власної наукової/творчої діяльності.

Педагогічним працівникам також потрібно дотримуватися низки принципів, щоб не стати жертвою емоційного цькування [1]:

- *професіоналізм.* Надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в сфері освіти.

- *відповідальність.* Обов'язкова присутність, активна участь на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення.

- *справедливе оцінювання.* Об'єктивне та неупереджене оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

- *інформованість.* Інформування учасників освітнього процесу про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

У разі, якщо так сталося, що розповсюдилась інформація, викладена з перекручуванням фактів, з наклепами. Тим самим ображає людину або може завдавати іншої серйозної шкоди закладу. Особа, яка має відношення до цього повинна зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію і зменшити обсяг завданої шкоди.

Висновки. Підсумуємо, що дотримання принципів академічної доброчесності – це, насамперед, передумова протидії булінгу в освітньому процесі. Завдяки цьому освітній процес розвивається в правильному напрямку та якісно впливає на учасників загальноосвітніх закладів.

Список використаних джерел:

1. Липоводолинський ліцей. Положення про академічну доброчесність. URL: <https://lpl.school.org.ua/akademichna-dobrochesnist-23-10-28-01-06-2020/> (дата звернення: 28.03.2023).
2. Національна академія внутрішніх справ. Мультимедійний навчальний посібник. Антикорупційна політика в Україні. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/atikorruption/lectures/lecture_1.html (дата звернення: 28.03.2023).
3. НУШ. Нова українська школа. Академічна доброчесність – як її пояснити учням і створити систему в школі. URL: <https://nus.org.ua/articles/akademichna-dobrochesnist-yak-yiyi-royasnytu-uchnyam-i-stvoryty-systemu-v-shkoli/> (дата звернення: 28.03.2023).
4. Сидорук І. Булінг як актуальна соціально-педагогічна проблема. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/6578/1/35.pdf> (дата звернення: 28.03.2023).

*Наталія Притула,
здобувачка другого(магістерського) рівня вищої освіти,
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)*

Науковий керівник: **Наталія Островська**,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки,
Державний заклад «Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОМПЛЕКСУ ГАНДИКАПУ У СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Постановка проблеми. Процеси інтеграції в європейську спільноту гостро ставлять питання забезпечення толерантного ставлення до людей з інвалідністю, які мають складнощі в процесі соціалізації, що часто супроводжується гандикапізмом. Слід зазначити, що проблеми здоров'я людей з інвалідністю в нашій країні мають специфіку внаслідок слабкої соціальної захищеності осіб цієї групи. Це висуває перед вітчизняними фахівцями соціальної сфери низку проблем, результат розв'язання яких